

Επαγγελματική Εκπαίδευση, Τεχνική Κατάρτιση και Διά Βίου Μάθηση στην Ελλάδα

Δύο νέα κείμενα πολιτικής από τη διαNEOσις

Πώς λειτουργεί το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα; Γιατί έχουμε το μικρότερο ποσοστό συμμετοχής στην εκπαίδευση ενηλίκων σε ολόκληρη την Ε.Ε.; Τι πρέπει να γίνει για να εκπαιδεύονται περισσότεροι νέοι και να καταρτίζονται περισσότεροι ενήλικες ώστε να αποκτήσουν τις γνώσεις που χρειάζεται η αγορά; Η διαNEOσις δημοσιεύει σήμερα **δύο νέα κείμενα πολιτικής** που αγγίζουν ακριβώς αυτό το θέμα. Στο πρώτο από αυτά, μια ερευνητική ομάδα υπό τον συντονισμό των καθηγητών του Πανεπιστημίου Πειραιώς **Μιλτιάδη Νεκτάριου** και **Σωτήρη Καρκαλάκου** παρουσιάζει τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης δευτεροβάθμιου επιπέδου στην Ελλάδα, αναδεικνύει τα προβλήματα και τις δυσλειτουργίες και προτείνει συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής για την αντιμετώπισή τους. Στο δεύτερο, ο ομότιμος καθηγητής εκπαίδευσης ενηλίκων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο **Αλέξης Κόκκος** αναλύει το πώς γίνεται η εκπαίδευση και η κατάρτιση ενηλίκων από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, και προτείνει μια σειρά από 30 τομείς και μεταρρυθμίσεις που θα μπορούσαν να βελτιώσουν τις πολύ χαμηλές επιδόσεις της χώρας στον τομέα αυτό.

Και τα δύο κείμενα πολιτικής είναι διαθέσιμα στο dianeosis.org.

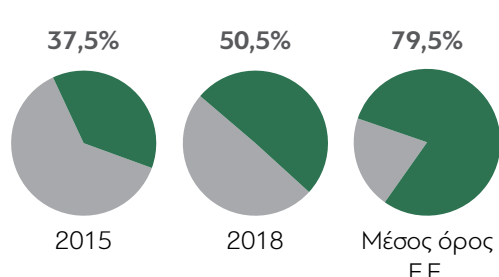
Μερικά χαρακτηριστικά στοιχεία

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Δεξιοτήτων η Ελλάδα είναι **τελευταία στην Ε.Ε. ως προς τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού**.

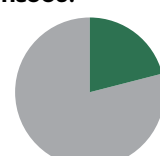
Η Ελλάδα βρίσκεται **στην τελευταία θέση όλων των κρατών-μελών της Ε.Ε. στη συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων**, τόσο στον γενικό πληθυσμό όσο και σε ειδικές κατηγορίες (ανέργους, εργαζόμενους, άτομα με χαμηλά προσόντα κλπ.).

Την επόμενη εικοσαετία **οι νέοι 15-19 ετών**, που θα εισέλθουν στη δευτεροβάθμια και ανώτατη εκπαίδευση, προβλέπεται ότι **θα μειωθούν κατά 23%**.

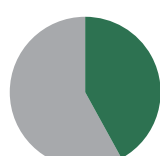
Ποσοστό απασχόλησης για τους αποφοίτους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα:

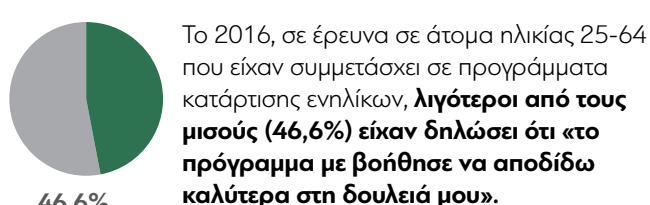
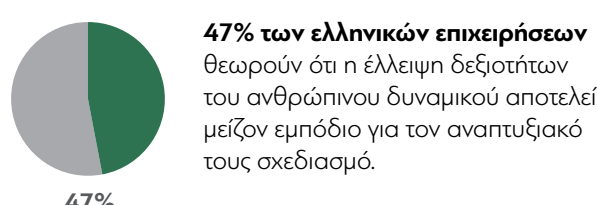
Μόλις το **21%** των Ελλήνων ηλικίας **30-34 διαθέτουν τυπικό προσόν ΕΕΚ δευτεροβάθμιου επιπέδου**.

42% διαθέτουν **πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**.

Αντίστοιχα ποσοστά στη **Γερμανία: 47% και 34%**.

Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα

Το σχολικό έτος 2020-2021:

15.229
σχολεία
1.458.069
μαθητές
179.336
εκπαιδευτικοί

Σύνολο μαθητών

Ανώτερης Β/βάθμιας εκπαίδευσης: **312.490**
Στα Λύκεια γενικής κατεύθυνσης: **202.782**
Στα Λύκεια επαγγελματικής κατεύθυνσης: **108.772**

Ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού που συμμετείχε σε εκπαίδευση και κατάρτιση το 2018:

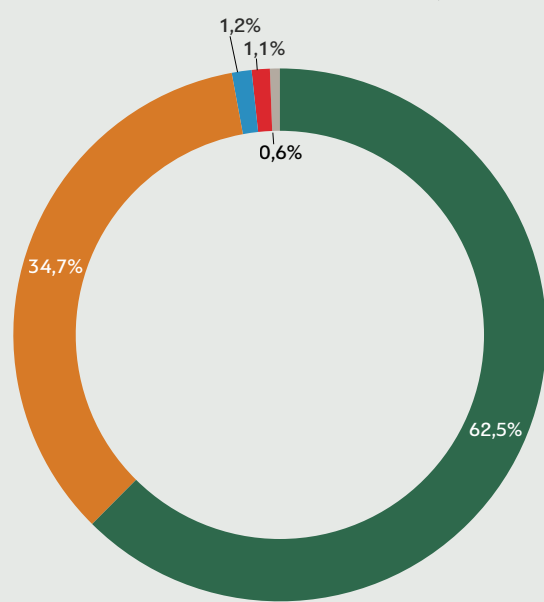
Μέσος όρος **Ε.Ε.: 12,1%**
Ελλάδα: 4,5%
(24η στην ΕΕ.)

Συμμετοχή εργαζομένων σε προγράμματα κατάρτισης το 2016:

Μέσος όρος **Ε.Ε.: 40,8%**
Ελλάδα: 18,5%

Οι **δαπάνες** για την εκπαίδευση στην Ελλάδα ανέρχονταν σε ποσοστό **3,9% του ΑΕΠ το 2018** -το δεύτερο χαμηλότερο της ευρωζώνης

Μαθητές ανά τύπο Λυκείου (σχολ. έτος 2019-2020)

- Ημερήσιο Γενικό Λύκειο
- Επαγγελματικό Λύκειο
- Πρότυπο Λύκειο
- Εσπερινό Γενικό Λύκειο
- Άλλο

Τύπος Σχολείου	Σύνολο
Ημερήσιο Γενικό Λύκειο	195.176
Λύκειο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης	855
Εσπερινό Γενικό Λύκειο	3.316
Πρότυπο Λύκειο	3.680
Λύκειο Ειδικής Αγωγής	91
Μουσικό Γενικό Λύκειο	247
Πειραματικό Λύκειο	600
Εκκλησιαστικό Γενικό Λύκειο	237
Επαγγελματικό Λύκειο	108.317

Πηγή: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από:

- Τα **ΕΠΑΛ** (επαγγελματικά λύκεια, ημερήσια και εσπερινά)
- Τις **ΕΠΑΣ** (επαγγελματικές σχολές μαθητείας του ΟΑΕΔ και του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης)
- Το **μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας**
- Στα **ΙΕΚ** (νοσηπότητα επαγγελματικής κατάρτισης)

Η Εκπαίδευση και Κατάρτιση Ενηλίκων παρέχεται από:

- Τα **Κέντρα Διά Βίου Μάθησης** (πρώην ΚΕΚ)
- Τα **Κολλέγια**
- Τα **ιδιωτικά ΙΕΚ**

Όμως προγράμματα εκπονούν και η ΓΓ Επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης, το ΙΝΕΔΙΒΙΜ, ο ΟΑΕΔ, το ΕΚΔΔΑ, οι Δήμοι αλλά και πλήθος άλλων οργανισμών που εποπτεύονται από δέκα άλλα υπουργεία καθώς και τα ΑΕΙ, τα ΚΔΒΜ, τα ΙΕΚ, τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, τα επιμελητήρια και πολλοί άλλοι.

Τι πρέπει να αλλάξει:

Και τα δύο κείμενα καταλήγουν σε μια σειρά από συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής. Μερικές ενδεικτικές σε τίτλους:

Προτάσεις Ανασυγκρότησης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση:

- 1: Αποκέντρωση των δομών διακυβέρνησης.
- 2: Αξιολόγηση και κωδικοποίηση υφιστάμενης νομοθεσίας.
- 3: Αναβάθμιση σπουδών ΕΕΚ και διασύνδεση με την αγορά εργασίας.
- 4: Μείωση της σχολικής διαρροής μέσω της συνολικής αναβάθμισης του συστήματος.
- 5: Ίση συμμετοχή των δύο φύλων με στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης που θα απευθύνονται στα κορίτσια.
- 6: Επικαιροποίηση και προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες, και στις μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- 7: Επανασχεδιασμός και επέκταση του θεσμού της μαθητείας.
- 8: Προσλήψεις με συμβάσεις ορισμένου χρόνου για τα μαθήματα ειδικότητας.
- 9: Δυνατότητα πρόσβασης των αποφοίτων ΕΠΑΣ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- 10: Υιοθέτηση πολιτικών αύξησης της απασχόλησης των νέων 20-24 ετών.

Προτάσεις Ανασυγκρότησης της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων:

- 1: Ενοποίηση και αναθεώρηση των διάσπαρτων νομικών ρυθμίσεων για το θέμα.
- 2: Επανεργοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων.
- 3: Ενίσχυση του συστήματος διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας από το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού.
- 4: Κέντρα για την αύξηση της συμμετοχής στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων, κυρίως από ανέργους και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
- 5: Θέσπιση κριτηρίων για την πιστοποίηση των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης.
- 6: Εφαρμογή προγράμματος πιστοποίησης των προγραμμάτων κατάρτισης.
- 7: Ανάπτυξη συστήματος πιστοποίησης προσόντων που αποκτούνται από την επαγγελματική κατάρτιση και αντιστοιχισή τους με τα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.
- 8: Συγκρότηση ενιαίου Μητρώου Εκπαιδευτών Ενηλίκων.
- 9: Διαμόρφωση συστήματος επιμόρφωσης και αξιολόγησης εκπαιδευτών ενηλίκων.
- 10: Θέσπιση κινήτρων για τις επιχειρήσεις ώστε να αναπτύσσουν δράσεις κατάρτισης και πρακτικής άσκησης.